

Лідія КРУП'ЯК,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

Ірина КРУП'ЯК

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри ім. С. Юрія
Західноукраїнського національного університету

ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

В умовах сучасних глобалізаційних процесів, цифрової трансформації економіки, посилення конкурентного середовища та підвищення рівня соціально-економічної нестабільності розвиток інноваційної інфраструктури набуває вагомого значення у системі публічного управління. Інноваційна інфраструктура виступає не лише основою підтримки інноваційної діяльності, але й важливим інструментом реалізації державної політики у сферах економічного зростання, технологічного оновлення та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Водночас воєнні виклики, структурні дисбаланси економіки, обмеженість інвестиційних ресурсів і потреба у післявоєнній відбудові України зумовляють стратегічну необхідність формування ефективною та адаптивною інноваційною інфраструктури.

У системі публічного управління інноваційна інфраструктура забезпечує взаємодію між органами державної влади, науковими установами, закладами вищої освіти, бізнесом та громадянським суспільством. Її функціонування ґрунтується на принципах інтеграції, партнерства та координації, що відповідає сучасній моделі «четверної спіралі» інноваційного розвитку. Такий підхід передбачає поєднання науково-технологічного потенціалу, підприємницької активності, державної підтримки та суспільних потреб для забезпечення стійкого економічного розвитку.

У сучасному науковому дискурсі інноваційна інфраструктура розглядається як організаційно-економічний комплекс, що створює

умови для генерації, трансферу, комерціалізації та поширення інновацій. Її ефективне функціонування сприяє формуванню сприятливого інституційного середовища, активізації інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та забезпеченню адаптивності економічної системи до зовнішніх і внутрішніх викликів. Водночас, структурними елементами інноваційної інфраструктури є науково-дослідні установи, університети, технопарки, наукові парки, бізнес-інкубатори, стартап-акселератори, центри трансферу технологій, венчурні фонди, цифрові платформи та інститути підтримки підприємництва. Науково-дослідні установи та заклади вищої освіти забезпечують формування науково-технологічного потенціалу держави, здійснюють фундаментальні та прикладні дослідження, а також підготовку висококваліфікованих кадрів. Саме результати наукових досліджень є основою для створення інноваційних продуктів і технологій.

Важливу роль у системі інноваційної інфраструктури відіграють технопарки, наукові парки та інноваційні кластери, які забезпечують інтеграцію науки, бізнесу та інвесторів. Їх діяльність спрямована на стимулювання технологічного трансферу, розвиток інноваційного підприємництва та формування сприятливих умов для комерціалізації результатів наукових досліджень. Кластерний підхід сприяє концентрації інноваційних ресурсів і дозволяє підвищити конкурентоспроможність окремих регіонів та галузей економіки.

Бізнес-інкубатори та акселератори стартапів відіграють ключову роль на початкових етапах інноваційної діяльності, забезпечуючи підтримку новостворених підприємств. Їх діяльність спрямована на зниження підприємницьких ризиків, надання консультаційної, освітньої та менторської підтримки, а також сприяння виходу інноваційних продуктів на ринок. У контексті сучасних викликів ці інститути є важливим інструментом стимулювання підприємницької ініціативи та розвитку креативної економіки [1]. Водночас, фінансову основу інноваційної інфраструктури формують венчурні фонди та інститути інноваційного фінансування, які забезпечують підтримку

високоризикових інноваційних проєктів. Їх діяльність сприяє залученню інвестиційних ресурсів, розвитку стартап-екосистеми та впровадженню нових технологій у виробництво. Водночас недостатній рівень розвитку венчурного фінансування в Україні є одним із факторів, що стримують розвиток інноваційної економіки.

Суттєвий вплив на розвиток інноваційної інфраструктури здійснюють сучасні виклики, серед яких особливе місце займають цифровізація економіки, глобальна нестабільність, воєнні ризики та посилення екологічних проблем. Цифрова трансформація суспільства зумовлює необхідність розвитку цифрових платформ, технологій штучного інтелекту, великих даних та автоматизації управлінських процесів. У зв'язку з цим цифровізація стає важливим чинником модернізації інноваційної інфраструктури та підвищення ефективності публічного управління.

Воєнні дії в Україні спричинили значні втрати для науково-технологічного потенціалу держави, зокрема руйнування інфраструктурних об'єктів, переміщення наукових установ та міграцію людського капіталу. Водночас сучасні виклики стимулювали розвиток інновацій у сферах оборонних технологій, кібербезпеки, телемедицини, реабілітації та енергетичної автономії. Це свідчить про здатність інноваційної системи адаптуватися до кризових умов та формувати нові напрями технологічного розвитку.

Важливим індикатором розвитку інноваційної інфраструктури є рівень фінансування досліджень і розробок. В Україні частка витрат на дослідження та розробки у структурі ВВП залишається низькою порівняно з країнами Європейського Союзу. За даними міжнародних індикаторів, упродовж останніх років цей показник становить близько 0,3–0,4 % ВВП, тоді як середній рівень у країнах ЄС перевищує 2 % ВВП. Така ситуація обмежує можливості технологічної модернізації економіки, стримує розвиток високотехнологічних галузей та посилює залежність від імпорту технологій [2]. Разом з тим, попри складні умови, в Україні спостерігається позитивна динаміка розвитку окремих елементів інноваційної інфраструктури. Зростає кількість

індустріальних парків, інноваційних хабів, стартап-шкіл, центрів трансферу технологій та інноваційних кластерів. Це свідчить про поступове формування інноваційної екосистеми та активізацію інноваційної діяльності. Водночас нерівномірність територіального розвитку інноваційної інфраструктури зумовлює концентрацію інноваційної активності у великих міських агломераціях та посилює регіональні диспропорції.

За сучасних умов важливими напрямками розвитку інноваційної інфраструктури є вдосконалення нормативно-правового забезпечення, розвиток механізмів державно-приватного партнерства, розширення фінансових інструментів підтримки інновацій та стимулювання участі бізнесу у фінансуванні прикладних досліджень. Значну роль відіграє цифровізація інноваційної інфраструктури, що забезпечує доступ до глобальних інноваційних мереж, підвищує ефективність обміну знаннями та сприяє розвитку електронних сервісів підтримки інноваційної діяльності. Перспективним напрямом є також формування регіональних інноваційних екосистем на основі спеціалізації територій, розвитку індустріальних і технологічних парків, створення університетських стартап-центрів та стимулювання інноваційного підприємництва. Важливого значення набуває міжнародне співробітництво у сфері інновацій, участь України у європейських дослідницьких програмах та залучення міжнародної фінансової допомоги для підтримки інноваційних проєктів.

Отже, інноваційна інфраструктура є важливим елементом системи публічного управління та основною передумовою забезпечення інноваційно орієнтованого розвитку держави. Її ефективне функціонування сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки, розвитку науково-технологічного потенціалу, зміцненню соціально-економічної стійкості та адаптації до сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Круп'як Л.Б. Розвиток інноваційної інфраструктури в контексті реагування на сучасні виклики. *Інвестиції: практика та досвід*. Серія: Державне управління. № 6/2026. С.355-361.
2. WIPO. Global Innovation Index 2024. Geneva: World Intellectual Property Organization, 2024. DOI: <https://doi.org/10.34667/tind.46596>